

การเปรียบเทียบอารมณ์ของสี ที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อกระบวนการสร้างสรรค์ ในงานจิตรกรรม

COMPARING THE EMOTIONS OF COLORS THAT INFLUENCE THE CREATIVE PROCESS OF PAINTING

นินลา มีศรี¹ วารินทร์ เงินลาด² วรวิทย์ แก้วศรีนวม³ และอัษฎาเชษฐ์ เตชะวระนนท์⁴
Ninlaya Meesri ¹, Warin Nganlad ², Worawit Kaewsrinoum³ and Ussahdahchet Techavaranon⁴

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร

¹Faculty of Liberal Arts, Shinawatra University,

E Mail : ninlaya201154@gmail.com

Received : March 11, 2024

Revised : April 30, 2024

Accepted : April 30, 2024

บทคัดย่อ

สีมีความสำคัญในงานทัศนศิลป์ เนื่องจากให้อารมณ์ความรู้สึกโดยตรง เพื่อสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ การเปรียบเทียบอารมณ์ในช่วงนั้นขึ้นอยู่กับเวลาและความรู้สึกรวมถึงแรงบันดาลใจ ในการถ่ายทอดความแตกต่างให้เกิดความสอดคล้องกับเรื่องราว ดึงดูดให้ผู้ชมมีสภาวะทางอารมณ์ร่วมกับผู้สร้างสรรค์กระตุ้นการตอบสนองกับงานศิลปะและการออกแบบอย่างตรงไปตรงมา ตระหนักรู้และเข้าใจในอารมณ์ของตนเองได้ จึงมีความจำเป็นให้สีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญช่วยเพิ่มความน่าสนใจในงานทัศนศิลป์ ผู้สร้างสรรค์มีสีที่เป็นวัสดุเพียงอย่างเดียวแต่สามารถสร้างผลงานที่สมบูรณ์ เพราะสีมีน้ำหนักอ่อนและแก่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับน้ำหนักทุกประการโดยเปรียบเทียบอารมณ์ของสีที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อกระบวนการสร้างสรรค์ในงานจิตรกรรมและงานออกแบบ ต้องเข้าใจความหมายของสี ที่มีลักษณะแตกต่าง การระบายสีมีความจำเป็นเมื่อนำสีหลายสีระบายผสมกันอย่างกลมกลืนวรรณะสีจะเข้ามามีอิทธิพลอาจเป็นวรรณะร้อนหรือวรรณะเย็นก็ได้ การเปรียบเทียบอารมณ์ของสีและการนำไปใช้เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องราวจึงมีความสำคัญเข้าใจถึงรูปแบบของผลงานได้อย่างชัดเจน ผู้สร้างสรรค์จึงใช้อารมณ์ของสี เป็นตัวกำหนดกระบวนการคิดเชิงสัญลักษณ์แทนค่าด้วยสีวรรณะร้อนและสีวรรณะเย็น สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภาพวาดนรกภูมิและภาพวาดสร้างสวรรค์ โดยบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้สีและอารมณ์ที่แตกต่าง ด้วยการวาดภาพจิตรกรรมนรกภูมิและจิตรกรรมภาพวาดสวรรค์ที่ชวนให้อยู่ในวรรณะร้อนและวรรณะเย็น การสลับอารมณ์ของสี ผ่านความคิด ความเข้าใจ และการเปรียบเทียบเรื่องราวภายในภาพและอธิบายเชิงเหตุผล เพื่อให้สอดคล้องและสามารถรู้ถึงเจตนารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ และการนำไปใช้ในงานจิตรกรรมได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การเปรียบเทียบ, อารมณ์ของสี, กระบวนการสร้างสรรค์, จิตรกรรม, ออกแบบ

ABSTRACT

Color is important in visual arts, Because it is a medium that expresses emotion directly, to convey symbolic meaning. Comparison of mood is depends on during the period time, feelings and inspiration in conveying different characteristics to be consistent with the story that attracts the viewers into an emotion state with the artist, for stimulating a response to art and design directly and can aware their own emotions. Therefore, it is necessary for color to be an important element that increases the interesting in visual arts. The artist has only the color that is material that can create an artwork perfectly. Because the color have light to dark shade. It functions exactly the same as saturation of color. By comparing the mood of colors that influence the creative process in painting Initially. The artist must understand the meaning of colors that they have different characteristics. Painting is necessary when there're many colors are mixed together harmoniously. Tone of color will influence on creativity, whether it is a warm color or a cold color tone. It is important to compare the mood of colors and how to use them to match the content of the story and understand the format of the work clearly. The artist use the emotion of color to determine the symbolic thought process, representing values with warm colors and cold colors to create painting of hell and heaven by telling story about using different colors and emotions. By paintings the hell and heaven to express feeling through warm and cold colors. Changing the mood of colors, through thinking, understanding and comparing the stories within the picture and explaining them logically, to be consistent and able to understand the intentions of the artist and able to use in painting better.

Keyword: Comparison, Color moods, Creative process, Painting, Design

บทนำ

บทบาบทหน้าที่ของสีที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้คนสังเกตได้ว่าน้อยอยู่รอบตัว มีความกลมกลืน มีความสัมพันธ์ และมีความแตกต่างกัน สีคือคลื่นของแสงหรือความเข้มของแสงที่มากกระทบตาเราแสดงออกถึงความรู้สึกตลอดทั้งถ่ายทอดธรรมชาติที่สวยงามและบ่งบอกรสนิยมของแต่ละคนออกมาอย่างชัด เช่นรสนิยมด้านแฟชั่นการแต่งกายการปรับตัวทำให้เครื่องแต่งกายมีความหลากหลายและเป็นตัวกลางที่จะสื่อสารในเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก การเลือกสีเสื้อผ้าที่เสริมดวงของวันเกิดเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต หรือรสนิยมการบริโภคอาหารนอกจากจะช่วยกระตุ้นความรู้สึกหิวได้เป็นอย่างดีแล้วสีของอาหารก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ สีจึงมีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ การแสดงออกในเรื่องราวของสีหรือแสดงความเป็นสี ผ่านกระบวนการใช้สีในงานทัศนศิลป์ และงานด้านการออกแบบ

จะสังเกตได้ว่าสีจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเวลาและความรู้สึกในขณะนั้น เช่นเวลาโกรธ เวลาร้องไห้ เวลามีความสุขสามารถถ่ายทอดลักษณะทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมรอบตัววัตถุสิ่งของ ไม่ว่าจะเป็นสีผิวหนังคนแก่และเด็ก สีของผิวหนังสัตว์ สีของต้นไม้ใบไม้ที่กำลังร่วงโรยไปตามกาลเวลา สีของน้ำทะเลในยามเย็น สีของน้ำตกที่มีสีเขียวมรกต บางสีให้ความรู้สึกสดชื่น บางสีให้ความรู้สึกหดหู่ บางสีให้ระยะไกลไกล หน้าที่และบทบาทของสีมีความสำคัญบอกเล่าเรื่องราวการเปรียบเทียบจากการใช้สีในรูปแบบต่างๆ และสภาวะของจิตใต้สำนึกเพื่อให้อารมณ์และความรู้สึกผสมผสานเข้ากับการเลือกใช้สีในห้วงเวลานั้น

ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงเขียนภาพที่แสดงออกถึงการเปรียบเทียบอารมณ์ของสีอย่างชัดเจนด้วยการนำเอาสีวรรณะเย็นที่ให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย ให้ความปลอดภัยโปร่งมองดูสบายตาและสดชื่น รู้สึกปลอดภัย และสีวรรณะร้อนที่ให้ความรู้สึกเร้าร้อน รุนแรง และแฝงไปด้วยอันตรายที่ไม่สามารถคาดเดาได้ โดยการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภาพเขียนนรกภูมิให้อยู่ทั้งวรรณะร้อนและวรรณะเย็นและภาพเขียนจิตรกรรมสรวงสวรรค์ที่วาท์คนให้อยู่ทั้งวรรณะร้อน

และวรรณะเย็น ภาพ “กรีด” และภาพชาตาน และเปรียบเทียบอารมณ์ของสีมีความแตกต่าง ภายใต้เนื้อหาและแรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์ ที่ต้องการถ่ายทอดความรู้สึก เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมได้เข้าถึงและสัมผัสถึงความหมายของภาพอย่างชัดเจน และการนำไปปรับใช้ในงานทัศนศิลป์ และงานออกแบบได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

ที่มาและความสำคัญของสี

ลักษณะการตกกระทบของแสงที่ตกกระทบกับสายตาของเรา ทำให้มองเห็นเป็นสีเข้มอ่อนต่างกันออกไป สีมียุทธศาสตร์ ผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก และยังส่งผลกระทบในเชิงจิตวิทยาด้วย ปัจจุบันจึงมีการประยุกต์นำความหมายของสีต่างๆ เพื่อนำเสนอความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรค์ การนำสีมาใช้ในงานศิลปะและการออกแบบนั้นต้องเข้าใจหลักจิตวิทยาของสี ความหมาย และสัญลักษณ์ของสีด้วย เพราะความรู้สึกมีความเชื่อมโยงกับสีโดยตรง ถึงแม้การรับรู้ความหมายของสีอาจแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมประเพณีทางความเชื่อ เช่น ประเพณีสารทเดือนสิบหรือประเพณีชิงเปรต เป็นประเพณีสำคัญของภาคใต้ ส่วนใหญ่นิยมสร้างสรวงรูปผีเปรตในลักษณะต่าง ๆ สีที่ใช้มีลักษณะรุนแรง เพื่อให้ปะทะความรู้สึกของผู้คนโดยตรงเชื่อมโยงทางด้านอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด กระตุ้นเตือนให้ผู้คนเกรงกลัวต่อบาป และสีมีอิทธิพลต่อประสบการณ์ ที่เกิดจากการมองเห็นสีนั้น ๆ มีความคล้ายกันตามธรรมชาติ จึงนิยมใช้สีมาเป็นองค์ประกอบหลักของภาพ แนวคิดและแรงบันดาลใจ ประกอบกับบรรยากาศภายในภาพที่ถูกถ่ายทอดออกมา ค่าน้ำหนักของสี การเคลื่อนไหว ระยะใกล้ไกล ความตื้นลึก ขนาด ความกลม ความหนา เริ่มต้นจากไล่ค่าน้ำหนักที่อ่อนสุด เช่น สีขาวเป็นสีที่มีค่าน้ำหนักอ่อนสุด ไปจนถึงสีดำ ที่เป็นค่าน้ำหนักเข้มสุด

ความหมายของอารมณ์และทฤษฎีการเปรียบเทียบ

อารมณ์นั้นเกิดจากความรู้สึกถูกถ่ายทอดด้วยการกระทำเหตุ และผลมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ ผ่านใบหน้า ร่างกายและการพูดคุยถึงเรื่องราวที่ประสบพบเจอในช่วงเวลานั้น กระบวนการคิดวิเคราะห์และการจัดการ มีความซับซ้อน ในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน สามารถบอกเล่าเรื่องราวในตัวของมันผ่านบุคลิกภาพ เช่น เสียใจ เศร้า มีความสุขสนุกสนาน กลัว โกรธ ขยะแขยง ตื่นเต้น กังวล สิ่งเหล่านี้มักถ่ายทอดด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมหรือแรงจูงใจที่เกิด ยกตัวอย่าง เด็กคนหนึ่งขโมยเงิน และถูกจับได้ จึงโดนพ่อแม่ทำโทษ และหักค่าขนม เด็กคนนี้จะกลัวและไม่กล้าขโมยเงินอีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอารมณ์ของความรู้สึกนั้นมีอิทธิพลต่อการกระทำ มนุษย์นั้นมียารมณ์หลากหลายเกินกว่าการควบคุม ไม่มีอารมณ์ไหนแย่ที่สุด หรือดีที่สุด ต้องเรียนรู้วิธีการควบคุม การจัดการอารมณ์จะช่วยให้คิด หาวิธีเอาชนะกับข้อจำกัดต่างๆ เพราะพฤติกรรมที่แสดงออกจะผ่านกระบวนการทางความคิดความรู้สึกถ่ายทอดออกมาด้วยการกระทำ จึงไปสอดคล้องกับทฤษฎีของ Paul Ekman (วารสารจิตวิทยา, 2561) เรื่องอารมณ์ของมนุษย์สามารถเข้าใจได้จากการแสดงออกทางสีหน้า 7 อารมณ์พื้นฐานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์

1. โกรธ
2. ขยะแขยง
3. กลัว
4. มีความสุข
5. เศร้า
6. ประหลาดใจ
7. ตูณเหยียดหยาม (อารมณ์พื้นฐานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์, 2566)

ทฤษฎีวิวัฒนาการของอารมณ์ (Charles Darwin) กล่าวว่า อารมณ์กระตุ้นให้คนตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเพิ่มโอกาสในการอยู่รอดจากสภาพแวดล้อมทางสังคม (นิตยสารออนไลน์จิตวิทยา, 2566)

William James นักจิตวิทยา กล่าวว่า อารมณ์ มาจากภาษาอังกฤษ "Emotion" มีความหมายว่าการเกิดการเคลื่อนไหว หรือภาวะที่ตื่นเต้น แต่มีแนวคิดหนึ่ง ที่ให้ความเข้าใจได้ง่ายกว่าว่า อารมณ์เป็นความรู้สึกภายในที่เราให้บุคคลกระทำ หรือเปลี่ยนแปลงภายในตัวของเขาเอง ซึ่งความรู้สึก เหล่านี้จะเป็นความรู้สึกที่พึงพอใจ ไม่พึงพอใจ หรือรวมกันทั้งสองกรณี อารมณ์เป็นสิ่งที่ไม่คงที่มีการแปรเปลี่ยน อยู่ตลอดเวลา (ปรัชญาจิตวิทยา, 2566)

สีที่มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวันในเชิงสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ไฟจราจร

ลักษณะของสีที่ใช้แทนสัญลักษณ์ ให้ผู้คนได้ปฏิบัติตาม เช่นสัญลักษณ์ไฟจราจร

สีแดง เป็นสีที่อยู่ในวรรณะร้อนให้ความรู้สึกเร้าร้อน มีพลังรวดเร็ว ทำให้ดูโดดเด่นสะดุดตาน่าสนใจ สีทำหน้าที่หยุดรถ ห้ามผ่าน สีแดงเป็นสีที่มีความชัดเจน สามารถมองเห็นในระยะไกลได้และมีความเด่นชัด

สีเหลือง เป็นสีที่อยู่ได้ทั้งวรรณะเย็นและวรรณะร้อนให้ความรู้สึก ความสดใหม่ ความร่าเริงกระตุ้นเตือนให้ระวัง หลีกเลี่ยงเพื่อเตรียมหยุดรถ และตากระพริบสีเหลืองได้รวดเร็วและมองเห็นสีเหลืองได้ดีที่สุด

สีเขียว เป็นสีที่อยู่ในวรรณะเย็นให้ความรู้สึก เป็นธรรมชาติสบายตา ปลอดภัย ทั้งสามสีนี้เข้าใจกันตามหลักสากลและมีการนำไปใช้ในพื้นที่ที่สำคัญตามท้องถนนสีแยกต่างๆ ช่วยลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นและความประมาท และข้อบังคับให้ปฏิบัติตาม จึงเห็นได้ว่าสีนั้นมีความจำเป็นอย่างมากในชีวิตประจำวัน

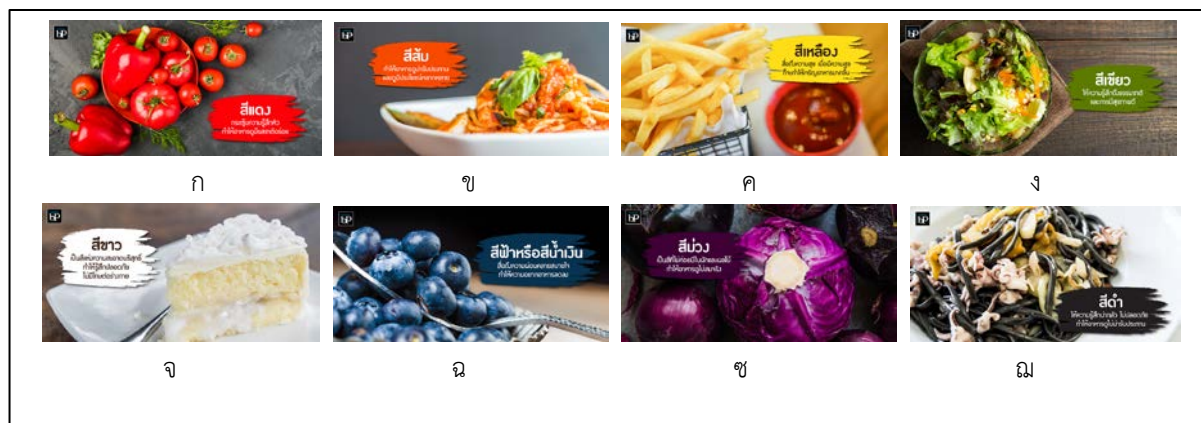
(บริษัท บีบีเอ็มเทคโนโลยี จำกัด, 2548)

วรรณะของสี คือความแตกต่างของสีแต่ละกลุ่มแต่ละฝ่ายแบ่งออกเป็น 2 วรรณะ

1. วรรณะสีร้อน ประกอบด้วยสีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้มแดง สีม่วงแดง และม่วง สีในวรรณะร้อนนี้จะไม่ใช่สีสดๆ ดังที่เห็นในวงจสีเสมอไป เพราะสีในธรรมชาติย่อมมีสีแตกต่างไปกว่าสีในวงจสีธรรมชาติอีกมาก ถ้าหากว่าสีใดค่อนข้างไปทางสีแดงหรือสีส้มเช่นสีน้ำตาลหรือเทาอมแดง ก็ถือว่าเป็นสีวรรณะร้อน

2. สีวรรณะเย็น ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีนํ้าเงิน สีม่วงน้ำเงิน และสีม่วง ส่วนสีอื่น ๆ ดังเช่นสีเทา สีดำ สีเขียวแก่ เหล่านี้เป็นต้น สังเกตได้ว่าสีเหลืองและสีม่วงอยู่ได้ทั้งวรรณะร้อนและวรรณะเย็น ถ้าอยู่ในกลุ่มสีวรรณะร้อนก็ให้ความรู้สึกร้อน และถ้าอยู่ในกลุ่มสีวรรณะเย็น ก็ให้ความรู้สึกเย็นไปด้วย สีเหลืองและสีม่วงจึงเป็นสีได้ทั้งวรรณะร้อนและวรรณะเย็น จะต้องแสดงออกไปทางวรรณะใดวรรณะหนึ่ง ระหว่างวรรณะร้อนและวรรณะเย็น จึงจะเป็นภาพที่ดี ภาพที่แสดงวรรณะเย็นมักจะเอาสีประเภทเย็น (cool color) มาใช้มาก ส่วนภาพที่แสดงวรรณะร้อนก็เอาสีประเภทร้อน (warm color) มาใช้มาากเช่นกัน (เรียนรู้ทฤษฎีสี, 2566)

อิทธิพลของสีที่ส่งผลต่อความอยากอาหารกับอยากลดอาหาร

ภาพที่ 1 ที่มา: สีที่ใช้ในการออกแบบ, จากบุ๊คพลัส <https://bookplus.co.th/รู้หรือไม่-สีที่ใช้ในกา/>

(ก) : สีแดงจัดเป็นสีโทนร้อน นอกจากจะช่วยกระตุ้นความรู้สึกหิวได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังทำให้หน้าตาของอาหารดูน่ารับประทานมากยิ่งขึ้น

(ข) : สีส้มสำหรับสีส้มจะเป็นสีโทนร้อนที่ให้ความรู้สึกสดชื่น อีกทั้งผักผลไม้ตามธรรมชาติหลาย ๆ ชนิดยังมีสีส้ม น่ารับประทาน และอุดมไปด้วยประโยชน์มากมาย

(ค) : สีเหลืองอีกหนึ่งสีโทนร้อนที่ช่วยกระตุ้นความอยากอาหารนั่นก็คือสีเหลือง โดยสีเหลืองเป็นสีที่สื่อถึงความสุขและความสดใส และเมื่อคนเรามีความสุขก็จะทานอาหารได้มากขึ้น (สีที่ใช้ในการออกแบบ, 2566)

(ง) : สีเขียวสำหรับสายสุขภาพ แน่ใจว่าอาหารที่มีสีเขียวจะต้องเป็นที่ดึงดูดตาดึงดูดใจ เพราะสีเขียวเป็นสีที่สื่อถึงธรรมชาติ และการมีสุขภาพดี ช่วยกระตุ้นให้รู้สึกอยากทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย (สีที่ใช้ในการออกแบบ, 2566)

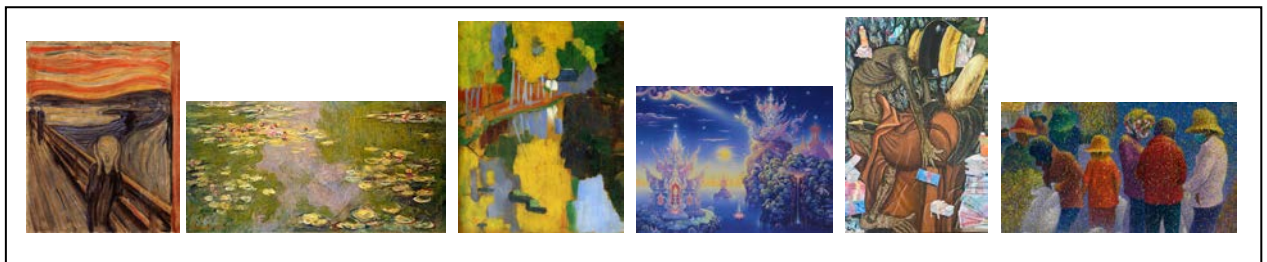
(จ) : สีขาวแม้จะเป็นโทนสีกลาง แต่สีขาวก็เป็นอีกหนึ่งสีที่ช่วยเพิ่มความอยากอาหารได้ เนื่องจากสีขาวเป็นสีที่ดูสะอาดบริสุทธิ์ และอ่อนโยน สมองคนเราจึงเข้าใจไปว่า อาหารที่มีสีขาวนั้นไม่มีพิษหรืออันตราย

(ฉ) : สีน้ำเงินหรือสีฟ้าเป็นสีที่ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย ปลอดภัย และสบายใจ ซึ่งความรู้สึกผ่อนคลายนี้จะทำให้ความรู้สึกหิวหรือความอยากอาหารลดลง ทำให้เราทานอาหารได้น้อย หรืออาจไม่รู้สึกลอยอยากทานเลย

(ช) : สีม่วงอีกหนึ่งสีที่ทำให้ความรู้สึกอยากอาหารลดลงนั่นก็คือสีม่วง เนื่องจากพืชผักตามธรรมชาติจะไม่ค่อยมีสีม่วงมากนัก ทำให้เรารู้สึกไปว่าอาหารที่มีสีม่วงนั้นดูไม่สมจริง และยังทำให้รู้สึกว่าเป็นอาหารมีพิษ ไม่ปลอดภัยต่อร่างกาย

(ณ) : สีดำสำหรับอาหารที่มีสีดำก็จะให้ความรู้สึกเดียวกันกับสีม่วง นั่นก็คือความรู้สึกไม่ปลอดภัย มีพิษหรือมีโทษต่อร่างกาย อาหารที่มีสีดำจึงดูน่ากลัว และดูไม่น่ารับประทาน ทำให้ความอยากอาหารลดลงได้ (สีที่ใช้ในการออกแบบ, 2566)

การวิเคราะห์และเปรียบเทียบอารมณ์ของสีภายใต้แนวคิด เพื่อนำไปใช้ในงานจิตรกรรม

ก

ข

ค

ง

จ

ฉ

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบอารมณ์ของสี

(ก) ที่มา: Edvard Much, <https://groundcontrolth.com/blogs/60>

(ข) ที่มา: Claude Monet, [https://en.wikipedia.org/wiki/Water_Lilies_\(1919\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Water_Lilies_(1919))

(ค) ที่มา: The Talisman, Paul Serusier, [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Talisman_\(painting\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Talisman_(painting))

(ง) ที่มา: อาจารย์ เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ <https://www.facebook.com/158846967607420/photos/437970023028445/>

(จ) ที่มา: นิลยา มีศรี, 2566

(ฉ) ที่มา: บุญนำ สาสุต, <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/979336>

คำอธิบาย นิลยา มีศรี

(ก) การศึกษาครั้งนี้ได้ยกตัวอย่าง ผลงานจิตรกรรมภาพกรร็อง The Scream โดย Edvard Much 1893 ลัทธิเอกซเพรสชันนิสม์ Expressionism เป็นลัทธิสำแดงพลังอารมณ์ของสีโดยมีสีส้ม สีส้มแดง 2 นี้ คือ สีที่อยู่ในวรรณะร้อน เป็นสีที่ฉูดฉาดและมีพลังความรุนแรง ความแข็งแกร่ง การครอบครอง หลอกลวง ความทุกข์ ความเศร้า ความโกรธ ความตาย การมองโลกในแง่ร้าย การบังคับควบคุม ความมืด ความลึกกลับ ความกลัว ความชั่วร้าย โดยบรรยากาศ ทั้งสีและเส้น มุ่งเน้นนำเสนอโลกอันบิดเบี้ยวที่มองเห็น สีที่ใช้เข้าถึงสัจชาตญาณเปรียบเสมือนความโหดร้าย ปราศจากความงดงาม แต่สร้างสรรค์เชิงโน้มนัยยะสำคัญสภาวะในช่วงเวลานั้น และความรู้สึกถึงอารมณ์ที่หวาดกลัว ผ่านการใช้สี

(ข) ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) การใช้พู่กันวาดสี ใช้สีสว่าง เน้นไปยังสีของแสง ซึ่งไม่ได้ผสม

หรือแยกเป็นสีใดสีหนึ่ง เน้นการผสมผสานสีอย่างกลมกลืน ใช้สีวรรณะเย็น อยู่ในภาพ โดยเฉพาะสีเขียว ทำให้ภาพดูสดใส สบายตา ระหว่าง สีเขียวอมเหลือง รู้สึกถึงความเคลื่อนไหวผ่อนคลาย ไม่อึดอัด สีสันมีความโปร่งแสง จิตรกรต้องแสดงให้เห็นให้ผู้ชมได้รับรู้ และสะท้อนถึงความจริงใจ ดูและเข้าใจง่าย สีที่ใช้ในภาพนี้ ดึงดูดความประทับใจผ่านกระบวนการ สร้างสรรค์ในรูปแบบเฉพาะตน และสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา

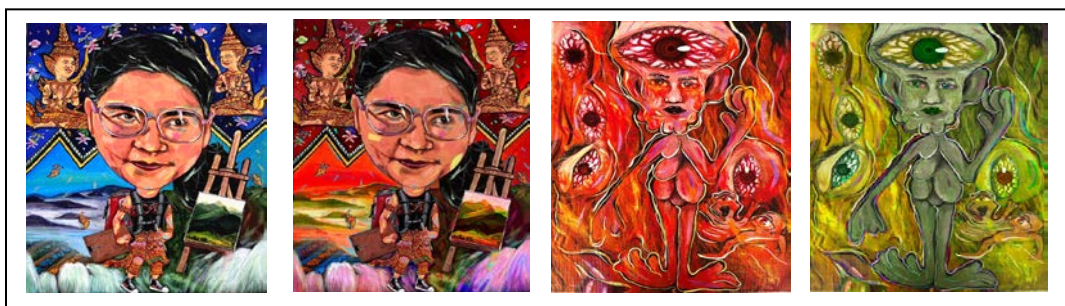
(ค) ลัทธิโพสต์ อิมเพรสชันนิสต์ (Post Impressionism) ศิลปะและการออกแบบนามธรรม เป็นภาพที่บอกถึงเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ เป็นงานทิวทัศน์จิตรกรรม และรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ หินแทนด้วยสีน้ำตาล ต้นไม้แทนด้วยสีเขียว น้ำแทนด้วยน้ำเงินอ่อน การใช้สีที่มีความหนาและความบางผสมกัน น้ำหนักที่ซับซ้อน การใช้สีโทนเย็นให้มีบทบาทเด่นชัดแต่แทรกสีโทนร้อนเข้าไปบ้างเล็กน้อย เพื่อให้บรรยากาศไม่น่าเบื่อ สามารถเกิดความขัดแย้งในความรู้สึกแต่ในความเป็นจริงโดยส่วนใหญ่ภาพธรรมชาติก็ควรจะมีสีเหลือง เขียว น้ำเงิน เป็นสีหลักในการควบคุมบรรยากาศและความเรียบง่ายดูแล้วสบายตาถึงแม้ว่ารูปทรงจะไม่ชัดเจนแต่สามารถใช้สีเป็นสัญลักษณ์ได้ไม่ต่างกัน

(ง) ผู้สร้างสรรค์ถ่ายทอดเรื่องราวทางฟ้าและเทวตบามสรวงสวรรค์และความอลังการของชั้นฟ้าที่วิจิตรงดงามตระการตา กล่าวถึงภพภูมิสวรรค์แนวจิตรกรรมไทย การใช้สีของภาพรู้สึกถึงการเพ้อฝัน การไล่สีน้ำหนักของสีมีความกลมกลืน คุมบรรยากาศของภาพด้วยน้ำหนักของสีโทนเย็น สีน้ำเงินที่ให้ความหมายการนำเชื่อถือ สร้างพลังและแรงบันดาลใจได้เป็นอย่างดี กระตุ้นเตือนให้ผู้คนได้ตระหนักถึงการทำความดี โดยการใช้สีที่มีนัยยะสำคัญบอกถึงเรื่องราวของความสุข การมีชีวิตชีวา ใช้สีเป็นตัวกลางสื่อความหมายของภาพที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับสวรรค์ได้อย่างชัดเจนไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย ดูแล้วไม่ลึกลับ ให้มิติของสภาวะในจิตใต้ใจที่มีความงาม เป็นจุดตั้งชั้นบรรยากาศของสวรรค์

(จ) ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกความรู้สึกที่สะท้อนอารมณ์ในจิตใต้สำนึก โดยใช้สีและรูปทรงเป็นตัวกำหนด แทนค่าด้วยสีสัมผัสที่หมองหม่น การเสื่อมโทรม ความสับสนภายในจิตใจ การปะปนด้วยมลทิน สีที่ใช้บ่งบอกถึงอารมณ์ในช่วงเวลานั้น ในบรรยากาศที่มีแต่ความขุ่นเคือง อึดอัด มองดูแล้วไม่สบายตา เนื้อสีที่มีความหยาบถูกกำหนดให้อยู่ในรูปทรงที่บิดเบี้ยว และการนำสีที่มีความรุนแรงมาใช้ในภาพ ทำให้ภาพนั้นมีการขัดแย้งภายในของตัวมันเอง โดยการใช้สีเป็นตัวหลักในการสร้างสรรค์ บอกความรู้สึกเหตุและผล ความตั้งใจในการสร้างสรรค์

(ฉ) ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกตามหลักวิถีของผู้คนในชนบท ผ่านการใช้สีที่มีความกลมกลืนแต่แฝงสีคู่ตรงข้าม มีทั้งโทนร้อนและโทนเย็นที่ผสมผสานอยู่ในรูปทรงของผู้คน สีของเสื้อผ้าที่มีความฉูดฉาด ที่อยู่ในวรรณะร้อนและตัดทอนค่าของแต่ละสีให้มีความโดดเด่นในมุมมองที่แตกต่าง การขับเคลื่อนด้วยการใช้อารมณ์ของสีทั้ง 2 วรรณะที่สามารถอยู่ด้วยกันได้โดยไม่ขัดแย้งภายในความรู้สึก น้ำหนักของสีจากอ่อนไปเข้ม ระยะใกล้ไกล มีความชัดเจน

สอดคล้องกับแนวคิด ผู้คนสามารถอยู่ร่วมกันได้ และใช้ชีวิตเรียบง่าย ในรูปแบบที่มีทัศนคติเชิงบวกในแง่ของแนวคิด เพื่อกระตุ้นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวด้วยบรรยากาศของสี

ก

ข

ค

ง

ภาพที่ 3 ภาพสวรรค์ในบรรยากาศของทิวทัศน์
ที่มา: นิลยา มีศรี, 2566

ผู้สร้างสรรค์วิเคราะห์ทดลองการใช้สีวรรณะร้อนและสีวรรณะเย็นในเชิงสัญลักษณ์

(ก) ภาพสวรรณคดีในบรรยากาศของทิวทัศน์สีวรรณะเย็น ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออก ในแง่บวก โดยใช้หลักการความเชื่อในพุทธศาสนากระตุ้นให้ผู้คนได้หันมาทำความดีสร้างบุญสร้างกุศลบนสวรรค์คือดินแดนแห่งความสุข ไม่มีทุกข์ร้อน สีที่ใช้เป็นสีที่อยู่ในวรรณะเย็นทั้งหมด และการนำไปใช้ควรให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดแสดงออกให้ผู้ชมได้รู้สึก และจินตนาการตามได้

(ข) ภาพสวรรณคดีในบรรยากาศของทิวทัศน์สีวรรณะร้อนผู้สร้างสรรค์สลับค่าความเป็นสีในวรรณะเย็นให้เป็นสีวรรณะร้อนในบรรยากาศของภาพ เปรียบเทียบสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกในช่วงจังหวะการใช้สีที่มีความโดดเด่นรุนแรง การปะทะและความหมายของสีมีความแตกต่างจากแนวคิด กระตุ้นและปลุกเร้าพลังให้มีความชัดเจน สีแดงในบรรดาความหมายของสี สามารถสื่อถึงอันตราย การดิ้นรน ไม่ปลอดภัย ทะเยอทะยานและความคึกโครม กระตือรือร้น หรือใช้แทนคำสัญลักษณ์ของไฟ ความแผดเผาพร้อมทำลายทุกสิ่งเปรียบเสมือนไฟาจะควบคุม

(ค) นรกภูมิสีวรรณะร้อน ผู้สร้างสรรค์แสดงถึง ความมอดไหม้อันเกิดจากไฟที่แผดเผาในนรกโลกันตร์ ด้วยการใช้สีวรรณะร้อน สอดคล้องกับบรรยากาศในเนื้อหาของภาพ สีที่ใช้ คือ สีส้ม สีแดง กระตุ้นสภาวะภายในจิตใจ รุนแรง ร้อนไปด้วยไฟ การใช้สีที่มีความโดดเด่นรุนแรง ดิ้นรน ไม่ปลอดภัย ทำลายทุกสิ่ง ปลุกให้ผู้คนตระหนักเกรงต่อบาป การใช้สีแดงและสีส้มในแง่ลบ ซึ่งต้องการสร้างความน่ากลัวและจินตนาการสิ่งเหนือธรรมชาติ ให้มีความใกล้เคียงที่สุด เพราะไม่สามารถหยั่งรู้จริงได้ว่านรกในทางพุทธศาสนามีจริงหรือไม่ แต่ในงานทัศนศิลป์นั้นจำเป็นต้องเข้าใจถึงหลักการใช้สีและความหมายของสี สีจะทำหน้าที่บอกเล่าเรื่องราวในตัวของมันเอง

(ง) นรกภูมิสีวรรณะเย็นการเปรียบเทียบสีด้วยการใช้ภาพนรกภูมิสลับเป็นสีวรรณะเย็น การไล่สีน้ำหนัของสีเขียวที่แทนคำสัญลักษณ์ของธรรมชาติ อารมณ์ของภาพจะมีความรู้สึกถึงความแตกต่าง ลักษณะของสีเป็นสีที่โปร่งแสงทางความหมายของสีเขียว รู้สึกถึงความปลอดภัย ไม่อึดอัด มีความสดใส นำมาเป็นสีของน้ำหนัที่สว่าง ไฟที่ร้อนแรง สังเกตได้ว่าสีของการแผดเผา เร้าร้อนทุรนทุราย ขับซ่อนสับสน นั้นขาดหายไป ความรุนแรงของสีที่สื่อสารออกมาดูเบาบางลง มิติของสีกระทบสายตาดูด้วยน้ำหนัที่โปร่งแสงชัดเจนแต่ขาดการกระตุ้นสภาวะทางด้านอารมณ์ อย่างสิ้นเชิง ไม่สับสนวุ่นวาย เรียบง่าย รูปทรงจัดวางหลักขององค์ประกอบทำหน้าที่มากกว่าบรรยากาศของสี ดังนั้นสีที่ควรใช้ให้ความรู้สึกในด้านลบ ต้องเป็นสีที่อยู่ในวรรณะร้อน เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนได้เกรงกลัวต่อบาป ภาพนรกจึงมีความโหดร้าย แต่กลับกันถ้าใช้สีวรรณะเย็นในภาพนรก ผลงานอาจไม่ปะทะต่อความรู้สึกในแง่ของอารมณ์ ควรให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดแสดงออกมาให้ผู้คนได้รู้ถึงความสำคัญ และตระหนักถึงความจริงที่เกิดขึ้น

ก

ข

ค

ง

ภาพที่ 4 ภาพ “กรีด” By Edvard Munch - Recycled Glass Tumbler by Karakorum และ Hell Dribbble

ที่มา: Edvard Much, <https://www.socialsupermarket.org/product/the-scream-by-edvard-munch-recycled-glass-tumbler?selectedImage=1>

และ <https://dribbble.com/tags/hell>

ผู้สร้างสรรค์วิเคราะห์ทดลองการใช้สีวรรณะร้อนและสีวรรณะเย็นในเชิงสัญลักษณ์

- (ก) ภาพ “กรีด” ภาพบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ วรรณะเย็น ผู้ออกแบบต้องการแสดงออก โดยใช้หลักการเชิงเส้นและสีมาเป็นแนวคิด สีที่ใช้เป็นสีที่อยู่ในวรรณะเย็น และการนำไปใช้ควรให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดแสดงออกให้ผู้ชมได้รู้สึกและจินตนาการ
- (ข) ภาพ “กรีด” สีวรรณะร้อนผู้สร้างสรรค์สลับค่าความเป็นสีในวรรณะเย็นให้เป็นสีวรรณะร้อน บรรยากาศของภาพเปรียบเทียบ กระตุ้นและปลุกเร้าช่วยกระตุ้นความอยากอาหาร สื่อถึงความสุขและความสดใส
- (ค) ภาพชาตานวรรณะร้อน บนผลิตภัณฑ์แก้ว ผู้ออกแบบแสดงถึง การใช้สีในเนื้อหาของภาพ สีสน้ำตาล ที่คุณค่าของสี แสดงถึงความมิดมน กระตุ้นสภาวะภายในจิตใจ และจินตนาการที่ไม่สามารถหยั่งรู้จริงได้ ในงานออกแบบนั้นจำเป็นต้องเข้าใจถึงหลักการใช้สีและความหมายของสี สีจะทำหน้าที่บอกเล่าเรื่องราวในตัวของมันเอง
- (ง) ภาพชาตานบนผลิตภัณฑ์แก้ว วรรณะเย็นการเปรียบเทียบสีของสีเขียวที่แทนค่าสัญลักษณ์ อารมณ์ของภาพจะมีความรู้สึกถึงความแตกต่าง ลักษณะของสีเป็นสีที่โปร่งแสงทางความหมายของสีน้ำตาลรู้สึกถึงความมิดมนนำมาเป็นสีเขียวของน้ำหนัที่สว่าง สดเกดได้ว่าสีที่ดูห่อหุ้ม มิดมน นั้นขาดหายไป สีที่สื่อสารออกมาดูเบาบางลง มิติของสีกระทบสายตาดูด้วยน้ำหนัที่โปร่งแสงชัดเจน ผลงานอาจไม่ปะทะต่อความรู้สึกในแง่ของอารมณ์ กับเนื้อหาเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดแสดงออกมา

สรุป ผลการวิจัย การเปรียบเทียบอารมณ์ของสี ที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อกระบวนการสร้างสรรค์ในงานจิตรกรรม

สีคือส่วนประกอบที่สำคัญ จึงมีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ การแสดงออกในเรื่องราวของสีผ่านกระบวนการใช้สีในงานจิตรกรรมและงานออกแบบ จึงมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเวลาและความรู้สึกในขณะนั้น บ้างสีให้ความรู้สึกสดชื่น บ้างสีให้ความรู้สึกหดหู่ บ้างสีให้ระยิบระยับ สีสทำหน้าที่บ่งบอกเล่าเรื่องราวในเชิงสัญลักษณ์และเปรียบเทียบภาพผลงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากการใช้สี การนำไปใช้ ควรให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดแสดงออกให้ผู้ชมได้รู้สึกและจินตนาการตามได้ รวมถึงเหตุผลในการใช้สี ความหมายของสีบอกเล่าเรื่องราวเนื้อหาภายในภาพ ตามเจตนารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน หน้าที่ของสีเป็นปัจจัยหลักในการสร้างสรรค์ผลงานและแรงบันดาลใจทางความคิดและทัศนคติ ในด้านลบและด้านบวก ที่ต้องการสื่อสารระหว่างแนวคิดกับอารมณ์และเข้าใจในบทบาทของสีนั้น เพราะสีทำหน้าที่เป็นตัวกลางสะท้อนความคิด แรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์ และการนำไปใช้วิเคราะห์และเปรียบเทียบอารมณ์ของสีกับงานจิตรกรรมได้ดียิ่งขึ้น

การศึกษครั้งนี้พบว่าอารมณ์ของสีมีความสำคัญเป็นอย่างมาก สามารถเป็นตัวกลางบอกเล่าเรื่องราว ความสำคัญเนื้อหาความหมายภายในภาพได้เป็นอย่างดี ด้วยการเปรียบเทียบวรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็น วรรณะสีจึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม สีจึงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายและ กฎเกณฑ์ของสังคม

เพราะฉะนั้นควรเลือกใช้สีให้ตรงตามความรู้สึกบ่งบอกถึงเจตนารมณ์ของผู้สร้างสรรค์อย่างตรงไปตรงมาและควรเลือกใช้สีให้ตรงตามความรู้สึกของภาพนั้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการเปรียบเทียบอารมณ์ของสีวรรณะร้อนและสีวรรณะเย็น ที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อกระบวนการสร้างสรรค์ในงานทัศนศิลป์และงานออกแบบ จะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจไม่มากนัก้อย ในเรื่องราวของการใช้สีในมุมที่แตกต่าง เพื่อเป็นการต่อยอดของผลงานสร้างสรรค์ในงานจิตรกรรมและงานออกแบบต่อไป

บรรณานุกรม

- วรลักษณ์ ดลประสิทธิ์. (2561). การเปรียบเทียบผลของการมองรูปภาพที่เร้าอารมณ์ต่อความรู้สึกระหว่างนักเรียนปกติกับ นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้. (วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต) มหาวิทยาลัยบูรพา. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/7983/Fulltext.pdf>
- อารมณ์พื้นฐานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์. (2566).จิตวิทยา. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://blog.ooca.co/2020/07/09/>
- ปรัชญา. (2566). ปรัชญาจิตวิทยา. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://web.facebook.com/Suwanbundit/>
- สีที่ใช้ในการออกแบบ. (2566). สีที่ใช้ในการออกแบบ. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://bookplus.co.th/รู้หรือไม่-สีที่ใช้ในกา/>
- "สวรรค์". (2566). "สวรรค์". ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.facebook.com/158846967607420/photos/437970023028445/>
- ทวีเดช จีวบาง. (2557). เรียนรู้ทฤษฎีสี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ
- บริษัท บีบีเอ็มเทคโนโลยี จำกัด. (2548). เป็นผู้ผลิตไฟจราจร. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.bbml.com>
- สีข้าวนาดอน. (2566). สีข้าวนาดอน. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/979336/>
- Claude Monet. (2566). *Claude Monet*, From [https://en.wikipedia.org/wiki/Water_Lilies_\(1919\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Water_Lilies_(1919))
- Edvard Much. (2566). *Edvard Much*, From <https://groundcontrolth.com/blogs/60>
- Paul Serusier. (2566). *Paul Serusier*, From [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Talisman_\(painting\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Talisman_(painting))
- Edvard Much, (2566). *Edvard Much*, From <https://www.socialsupermarket.org/product/the-scream-by-edvard-munch-recycled-glass-tumbler?selectedImage=1> และ <https://dribbble.com/tags/hell>